

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

526

Vragen van het lid **Willems** (Groen Links) over *de ontvreemding van het logboek van een Russische onderzeeër*. (Ingezonden 5 april 1991)

1

Hebt u kennis genomen van de gang van zaken rond de ontvreemding van het logboek van een Russische onderzeeër, welke door de vinders W. M. Veltkamp en H. Valkenier in 1986 ter beschikking is gesteld aan het Reddingsmuseum Dorus Rijkers in Den Helder?¹

2

Kunt u bevestigen, dat de Marine Inlichtingendienst enige maanden in 1985 in het bezit is geweest van het betreffende logboek?

3

Is de IDB, de MID, dan wel de BVD op enig moment bij de zaak betrokken geweest?

4

Heeft een functionaris van de Politie Inlichtingendienst te Haarlem, de heer Koops, naspeuringen gedaan naar de antecedenten van een van de vinders van het logboek, de heer Valkenier?²

5

Op wiens initiatief heeft de PID-functionaris de naspeuringen verricht? Met welk doel?

6

Heeft de minister van Binnenlandse Zaken de handelwijze van de

betrokken PID-functionaris(sen) weliswaar onrechtmatig verklaard, maar geweigerd de vergaarde inlichtingen bekend te maken aan de betrokkene? Welk staatsbelang verzet zich daartegen?

7

Wilt u de omstandigheid dat de PID-Haarlem meerdere keren foutief heeft gehandeld, onder meer 'door de toentertijd tekort schietende communicatie tussen de BVD en de PID-Haarlem'³ betrekken bij Uw heroverweging van het bestaansrecht van de PID en van de relatie tussen de PID en de inlichtingendiensten?⁴

8

Moet uit de mededeling van de minister van Binnenlandse Zaken 'dat bij de minister of bij onder haar verantwoordelijkheid werkzame diensten geen gegevens meer berusten die zijn ontleend aan het ten onrechte door de PID-Haarlem naar de persoon van belanghebbende ingestelde onderzoek'⁵ worden afgeleid, dat het op deze zaak betrekking hebbende persoons- of zakendossier geheel of gedeeltelijk vernietigd is? Zo neen, berust het nog bij een van de inlichtingendiensten?

9

Bestaat er een mogelijkheid voor de betrokkene schadevergoeding te verkrijgen voor de (immateriële) schade die hem is aangedaan door het ten onrechte ingestelde PID-onderzoek?

10

Bestaat er een mogelijkheid voor betrokkene alsnog te achterhalen of er gegevens over hem door de inlichtingendiensten zijn verzameld, en zo ja, welke?

11

Bent u bereid uw medewerking te verlenen aan de opheldering van de ontvreemding van het bewuste Russische scheepsjournaal? Zo neen, waarom niet?

¹ Zie onder meer Vrij Nederland van 12 augustus 1989 en de Volkskrant van 25 maart jl.

² Zie de brief van de burgemeester van Haarlem, mevrouw Mr. E. M. A. Schmitz, dd. 15 januari 1990, kenmerk 90019-ID-3, aan de heer H. Valkenier.

³ Uit de nota nr. 33.451 SG/Kab van de minister van Binnenlandse Zaken dd. 21 december 1990 inzake de Arob-procedure van H. Valkenier tegen de beschikking van de minister van 25 april 1990 nr. 32.438 SG/Kab.

⁴ Zie de Handelingen van de Tweede Kamer, het debat over de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, dd. 14 maart 1991, m.n. 62-3484, nr. 22, Vergaderjaar 1990-1991.

⁵ Zie noot 3.

IDB = Inlichtingendienst Buitenland
MID = Marine Inlichtingendienst
BVD = Binnenlandse Veiligheidsdienst
PID = Politie Inlichtingendienst

1 en 2

In de maand juli 1985 heeft een van de vinders van het document in kwestie zich bij de Koninklijke Marine in Den Helder gemeld met de vraag of zijn vondst een Russisch logboek betrof en met de vraag of daar nog nadere bijzonderheden over zouden kunnen worden gegeven. Het logboek is toen tegen afgifte van een ontvangstbewijs in handen gegeven van een officier van de MID. Vervolgens is het onderzocht door deskundigen van de MID, die tot de conclusie kwamen dat het in een dermate slechte staat verkeerde dat een goede analyse niet mogelijk was. Het logboek is in oktober 1985, onder vermelding van het resultaat van het onderzoek, aan de vinder teruggegeven. Het is daarna niet meer in handen geweest van de MID of een van de andere inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Via de media, en ook van de heer Valkenier, heb ik vervolgens vernomen dat het logboek later in het Dorus Rijkers-museum is zoekgeraakt. In uw vraagstelling spreekt u over ontvreemding. Ik heb daar geen aanwijzingen voor.

3

Zoals uit het antwoord op de vragen 1 en 2 blijkt, heeft de MID het logboek in 1985 enkele maanden in bezit gehad. De MID noch de BVD zijn betrokken geweest bij het zoekraken van dit logboek. De IOB heeft nooit enige oemoeienis met deze zaak gehad.

4 en 5

Naar aanleiding van de publiciteit rond het verdwenen logboek en de door de vinder zelf genomen initiatieven, is door de BVD bij de PID-Haarlem geïnformeerd of de heer Valkenier daar bekend was. Dit omdat de vraag was oegekomen of de heer Valkenier wellicht over voor de BVD relevante informatie zou kunnen beschikken. Een amotenaar van de PID-Haarlem heeft toen op eigen initiatief een beknopt onderzoek ingesteld.—

6, 8 en 10

De heer Valkenier heeft zich schriftelijk bij mij beklagd over het optreden van een amotenaar van de PID-Haarlem. Bovendien heeft hij informatie gevraagd over bij de BVD berustende persoonsgegevens. In antwoord hierop heb ik hem meege-deeld dat de door de PID-ambtenaar ingestelde onderzoek onnodig was

en achterwege had dienen te blijven. Op het verzoek om informatie heb ik afwijzend beslist. Ingevolge artikel 4, onder b, van de Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1978, 581) is het mij niet toegestaan informatie te verstrekken indien daardoor de veiligheid van de Staat zou kunnen worden geschaad. Dat is hier het geval, omdat uit het onderzoek van de PID-Haarlem zicht kan worden verkregen op de werkwijze en op bronnen van de BVD. Dat de informatie waarom wordt gevraagd een vrucht is van een onnodig ingesteld onderzoek, onthéft mij niet van bovengenoemd verbod. Mijn beslissing is geheel in lijn met de voor de BVD geldende wettelijke regeling voor persoonsregistraties, (artikel 16 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de daarop gebaseerde Privacyregeling BVD, Stc. 1988, 126). Artikel 10 van de Privacyregeling BVD beoaald dat een geregistreeerde geen recht heeft op kennisneming van wat over hem bij de BVD is vastgelegd. De Privacyregeling kent evenmin een inzage-recht terzake van onnodig of ten onrechte oogenomen persoonsgegevens; artikel 12 bepaalt daarentegen uitdrukkelijk dat dergelijke gegevens moeten worden verwijderd en als regel vervolgens moeten worden vernietigd. Aan de betrokkene is dit in mijn beschikking op zijn bezwaarschrift en in de daaraan voorafgaande hoorzitting uitgelegd. Door mij is genandeld overeenkomstig de wettelijke regeling: de onnodige gegevens zijn verwijderd en vernietigd. Noch bij de BVD, noch bij de PID-Haarlem zijn dernalve nog gegevens betreffende dat onderzoek voornanden. MID en IOB hebben deze gegevens nooit ontvangen.

7

De afstemming tussen de BVD en de PID's vormt voor mij een onderwerp voor zorg. Dit betreft ook de sturing van de PID's. Op dit moment werk ik aan voorstellen ter verbetering van de afstemming en de sturing van de PID's. Hierbij zal ik gebruik maken van alle relevante informatie; met name ook de met betrekking tot de gevallen waarin het in het verleden fout is gegaan. In de toelichting bij mijn begroting voor het komende jaar zuit u reeds een eerste aanzet daarvoor aantreffen.

9

Indien betrokkene meent dat jegens

hem onrechtmatig is gehandeld, hij zich wenden tot de burgerlijke rechter met een eis tot vergoeding van de door hem geleden schade.

11

Neen. Gezien het vorenstaande hiertoe geen mogelijkheden.